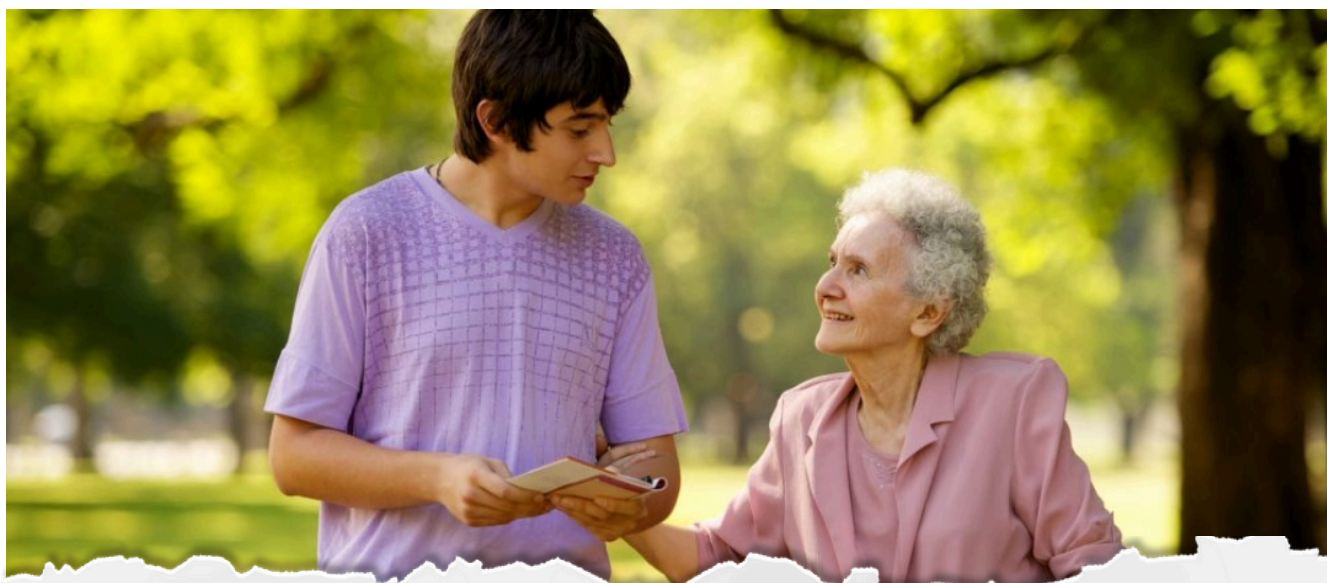

CONSILIUL PENTRU EGALITATE

BULETIN INFORMATIV

Învățăm prin dialog între generații

ZIUA EUROPEANĂ
a solidarității între generații

*să celebrăm împreună***29 Aprilie**

Prevenire

- Tratamente discriminatorii pentru mamele neangajate, titulare ale dreptului de ședere provizorie;
- Recomandările Consiliului privind neadmiterea restricționării întrunirilor desfășurate în scopul promovării drepturilor persoanelor LGBTQI;
- Aviz la proiectul de lege nr. 70 de modificare a unor acte normative privind prevenirea și combaterea violenței față de femei.

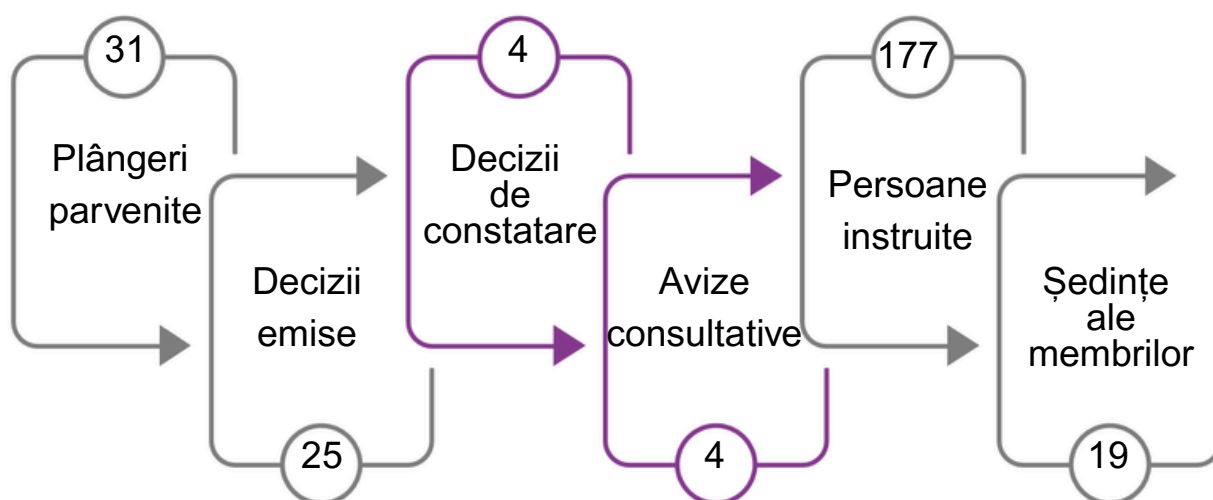
Protecție

- Activitatea în cifre;
- Discriminare în domeniul educației a unui elev cu cerințe educaționale speciale;
- Refuz de închiriere a imobilului pe criteriu de origine etnică;
- Faptă de discriminare în domeniul educației pe criteriu de stare a sănătății constatată de Consiliu și reținută de instanțele de judecată.

Promovare

- Ziua Internațională a romilor;
- Ziua Europeană a solidarității între generații;
- Sesiune de informare pentru studenții facultății de drept și științe sociale din Bălți;
- Consolidarea cooperării între Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul General al Poliției în combaterea discriminării și a infracțiunilor motivate de prejudecăți.

Activitatea în cifre

Tratament discriminator pentru mamele neangajate, titulare ale dreptului de ședere provizorie

Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nu prevede asigurarea de către Guvern a mamelor neangajate, titulare ale dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei cu cetățeni ai Republicii Moldova, aflate într-o situație comparabilă cu cea a mamelor cu drept de ședere permanentă.

O persoană cu dreptul de ședere provizorie în Republica Moldova pentru reîntregirea familiei a reclamat faptul că este discriminată în accesul la asistență medicală, fiind obligată să achite prima de asigurare medicală, spre deosebire de mamele aflate în situații similare, dar cu ședere permanentă sau cetățene ale RM, care sunt asigurate de Guvern. Consiliul a constatat că aceste categorii se află în situații comparabile și că tratamentul diferențiat aplicat reprezintă discriminare directă.

Consiliul a recomandat completarea punctului 3 din Anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, prin includerea expresă a textului: „străinii titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei” în lista beneficiarilor de asigurare din partea Guvernului, la fel ca și titularii dreptului de ședere permanentă.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Recomandările Consiliului privind neadmiterea restricționării întrunirilor desfășurate în scopul promovării drepturilor persoanelor LGBTQI+

Consiliul pentru egalitate a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 26/2008 privind întrunirile, înregistrat cu nr. 86 din 19.03.25 și a concluzionat că propunerea legislativă este discriminatorie, limitând dreptul la întrunire a persoanelor LGBTQI+.

Consiliul nu susține proiectul de lege nr. 86 pentru modificarea Legii nr. 26/2008 privind întrunirile, deoarece acesta contravine legislației naționale și internaționale în domeniul drepturilor omului.

Consiliul a notat că statul trebuie să asigure protecția drepturilor minorităților, inclusiv a persoanelor LGBTQI+, menționând că proiectul vine în contradicție cu: articolul 16 din Constituția Republicii Moldova care garantează egalitatea tuturor cetățenilor Republicii Moldova în fața legii și a autorităților publice; art. 6 al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității care coroborat cu art. 1, interzice expres orice formă de discriminare pe criteriu de orientare sexuală; art. 11 al Convenției Europene a Drepturilor Omului care, la nivel regional, garantează dreptul la libertatea de întrunire pașnică; pct. 14 al Anexei la Recomandarea CM/Rec(2010)5 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind măsurile de combatere a discriminării bazate pe orientarea sexuală sau identitatea de gen care stabilește că statele membre ar trebui să ia măsuri corespunzătoare la nivel național, regional și local pentru a asigura dreptul la libertatea de întrunire pașnică; (pct. 1) al Rezoluției nr. 2543 (2024) cu privire la libertatea de exprimare și libertatea de asociere a persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen, intersex (LGBTI) din Europa, prin care Adunarea Parlamentară a Consiliul Europei a subliniat că libertatea de exprimare și libertatea de întrunire sunt drepturi fundamentale ale omului și fiecare persoană trebuie să le poată exercita în condiții de egalitate și de siguranță. De asemenea, Consiliul a subliniat că proiectul vine în contradicție cu angajamentul statutului de a alinia legislația la cadrul normativ al Uniunii Europene.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Aviz la proiectul de lege nr. 70 de modificare a unor acte normative privind prevenirea și combaterea violenței față de femei

Consiliul pentru egalitate a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 70 din 06.03.2025 (Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie – art.2, 3, 8, ș.a.; Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică – art.2, 4; ș.a.) și susține adoptarea acestuia cu luarea în considerare a propunerilor înaintate prin avizul consultativ.

✓ Propunerile Consiliului pentru egalitate privind proiectul de lege nr. 70:

- înlocuirea sintagmei „dimensiune digitală a violenței” cu „violență cibernetică”, pentru alinierea la Directiva (UE) 2024/1385 și asigurarea coerenței terminologice cu legislația națională în domeniul securității cibernetice;
- revizuirea definiției noțiunii de „date informatice cu conținut abuziv”, pentru asigurarea caracterului clar, exhaustiv și previzibil al normei, în scopul echilibrării drepturilor părților și justificării eventualelor ingerințe;
- reformularea textului lit. f¹) din art. 211¹ al Codului muncii în următoare redacție: „f¹) acțiuni de încălcare a demnității în muncă pe criteriile protejate prevăzute de art. 8 alin. (1) Codul muncii, manifestată prin hărțuire, hărțuire sexuală sau persecutare”, pentru evitarea confuziilor și asigurarea posibilității sancționării disciplinare în paralel cu alte forme de răspundere;
- excluderea propunerii de completare a Codului penal cu art. 134²⁶ „Motive de ură față de femei” întrucât ura față de femei este deja inclusă în motivele de prejudecată bazate pe sex/gen în art. 134²¹ Codul penal;
- revizuirea textului art. 177¹ „Actele de persecutare” din cadrul proiectului, pentru delimitarea clară între infracțiune și contravenție și evitarea suprapunerii cu art. 78² din Codul Contravențional.

VEZI AVIZUL CONSULTATIV

Discriminare în domeniul educației a unui elev cu cerințe educaționale speciale

Consiliul a constatat hărțuire, instigare la discriminare și lipsa acomodării rezonabile în cazul unui elev cu cerințe educaționale speciale.

Reprezentanta petiționarei a semnalat că fiul acesteia, copil cu cerințe educaționale speciale, a fost supus constant unor forme de discriminare, neglijență și abuz în cadrul IP „Gimnaziul-Grădiniță Merenii Noi”, prin refuzul colaborării fără prezența mamei, ignorarea evaluărilor psihologice, filmarea abuzivă, etichetarea nedreaptă ca agresor și chiar violență fizică, instigarea părinților altor copii de a depune plângeri, implicarea autorităților pentru a-l evidenția ca minor delicvent.

Consiliul a constatat că demnitatea elevului cu cerințe educaționale speciale și a mamei sale a fost afectată prin comportamente neadecvate ale cadrelor didactice, inclusiv instigarea altor părinți la depunerea unei plângeri colective și refuzul acomodării rezonabile, impunând în schimb mamei obligația de a-l însoți la ore, a dus la excluderea temporară a copilului de la lecții.

Prin decizia emisă, Consiliul a prescris, IP „Gimnaziul-Grădiniță Merenii Noi”, în vederea repunerii în drepturi a persoanelor afectate (copil și părinte):

- întocmirea Planului educațional individualizat (PEI), în conformitate cu nevoile identificate;
- aplicarea tuturor măsurilor de sprijin recomandate de serviciile de evaluare psihopedagogică, inclusiv asigurarea cadrului didactic de sprijin, adaptarea curriculară și flexibilizarea evaluării;
- crearea unui mediu educațional sigur și incluziv, cu eliminarea oricărei forme de stigmatizare sau excludere și prezentarea scuzelor oficiale părintelui de către cadrele didactice care au filmat copilul în context nepotrivit.

În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul a recomandat:

- evaluarea necesarului de resurse umane și materiale pentru asigurarea procesului educațional adecvat copiilor cu CES în instituție (ex. cadre de sprijin, psihologi, dotări adaptate);
- luarea tuturor măsurilor administrative necesare pentru acoperirea acestui necesar, inclusiv solicitarea sprijinului autorităților publice locale sau centrale;
- organizarea de instruirii specializate pentru întreg personalul didactic, axate pe drepturile copiilor cu CES; adaptarea procesului educațional; metode incluzive de gestionare a comportamentelor dificile; prevenirea discriminării și hărțuirii în mediul școlar.

VEZI DECIZIA

Refuzul de închiriere a imobilului pe criteriu de origine etnică

Consiliul a constatat discriminare directă pe criteriul de origine etnică în acces la închirierea unui imobil.

Petiționara, persoană de etnie romă, a susținut că i s-a refuzat încheierea unui contract de locațiune din cauza originii sale etnice. Deși anterior fusese agreată verbal închirierea spațiului prin intermediul unei colege de altă etnie, la întâlnirea directă, proprietara a refuzat colaborarea, manifestând un comportament discriminator, inclusiv prin afirmații legate de etnie, amenințări și tentativa de evacuare forțată.

Consiliul a analizat plângerea și a constatat că, inițial, imobilul fusese acceptat spre închiriere de către reclamată unei alte persoane, însă după ce a aflat că beneficiara reală este de etnie romă, reclamata a refuzat semnarea contractului, deși a existat o înțelegere verbală și a primit în avans suma de 3900 de lei. Reclamata nu a prezentat probe convingătoare pentru a justifica refuzul. Consiliul a conchis că etnia petiționarei a fost motivul determinant al refuzului și a reținut lipsa de cooperare și contradicțiile din declarațiile reclamatei.

În vederea prevenirii faptelor similare pe viitor, Consiliul a recomandat reclamatei să adopte o atitudine de toleranță etnică, în special față de persoanele de etnie romă și să evite perspectivele bazate pe stereotipuri și prejudecăți.

Consiliul a constatat existența unei fapte contravenționale și în acest sens, va întocmi un proces-verbal pe numele reclamatei, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 71¹ din Codul Contravențional nr. 218/2008.

VEZI DECIZIA

Faptă de discriminare în domeniul educației pe criteriu de stare a sănătății constatată de Consiliu și reținută de instanțele de judecată

În anul 2024 Consiliul a emis decizia pe cauza nr. 46/24 prin care a constatat discriminare directă și hărțuire în domeniul educației pe criteriu de stare a sănătății.

Consiliul a examinat plângerea unui părinte a cărui copil cu dizabilitate a fost discriminat la liceu, după ce doi frați au început să exercite presiuni asupra lui, reproșând că acesta pune întrebări profesorilor. Părintele a invocat și acțiuni de bullying la care a fost supus fiul său și a menționat că alți părinți au semnat o cerere de excludere a copilului din clasă. Ulterior, administrația a refuzat să prelungească contractul de studii pentru clasa a 9-a, sugerând transferul copilului la o altă instituție.

În vederea prevenirii faptelor similare pe viitor, Consiliul a recomandat reclamatei:

- să dispună organizarea unei sesiuni de instruire în domeniul nediscriminării în special pentru educarea și sporirea capacităților cadrelor didactice în domeniul educației incluzive;
- să elaboreze un regulament intern în vederea prevenirii situațiilor discriminatorii în prestarea serviciilor cu caracter educativ.

Verificând legalitatea deciziei, instanțele de judecată au susținut poziția Consiliului, actul administrativ individual devenind irevocabil.

Ziua internațională a romilor

Consiliul pentru egalitate a organizat în data de 2 și 14 aprilie 2025, în orașul Otaci și respectiv Edineț sesiuni de informare dedicate combaterii discriminării persoanelor de etnie romă.

Sesiunile au avut ca obiectiv creșterea capacității participanților de a identifica, documenta și raporta cazurile de discriminare, îndreptate împotriva persoanelor de etnie romă. Membra Consiliului, Gheorghina Drumea, a informat participanții despre atribuțiile Consiliului în prevenirea și protecția împotriva discriminării.

Despre incluziunea romilor într-un interviu pentru televiziunea din Polonia

Interviul, difuzat pe 10 aprilie 2025, a abordat atât provocările persistente ale comunității rome — precum discriminarea și accesul limitat la servicii de bază — cât și progresele și inițiativele pentru integrarea socială a acesteia.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor, Victorina Luca, membră a Consiliului, a participat la un interviu online realizat de jurnalistul Roman Sacharov, în cadrul proiectului media „Bot Tak” al postului de televiziune prin satelit Belsat TV. Acesta este o filială a postului public de televiziune din Polonia, Telewizja Polska.

Ziua europeană a solidarității între generații

Prin decizia Parlamentului European din 2008, anual, în data de 29 aprilie, este marcată Ziua europeană a solidarității între generații. Cu această ocazie Consiliul a reiterat angajamentul de a promova activ inițiativele menite să stimuleze interacțiunea dintre tineri și vârstnici.

În contextul acestei zilei, Consiliul a adresat un apel către toți actorii relevanți – autorități publice, organizații neguvernamentale, instituții de învățământ și cercetare, mediul de afaceri și fiecare membru al societății – să se alăture eforturilor concertate de promovare a solidarității intergeneraționale prin:

- elaborarea și implementarea programelor educaționale intergeneraționale;
- sprijinirea inițiativelor de voluntariat intergenerațional;
- combaterea stereotipurilor legate de vârstă (ageism);
- susținerea participării active a vârstnicilor în viața economică și socială;
- încurajarea coabitării intergeneraționale;
- instituționalizarea unui cadru de dialog intergenerațional.

Dialog între generații la Nisporeni pe tema egalității

Elevii și profesorii Liceului Teoretic „Boris Cazacu” din Nisporeni au explorat tema discriminării cu Vasile Cherdevari, șeful Direcției combaterea discriminării.

Pe 14 aprilie 2025, Vasile Cherdevari a participat la dezbaterile publice desfășurate sub genericul „Dreptul la egalitate și combaterea discriminării. Analiza provocărilor din mediul școlar și comunitate”. Discuțiile au vizat formele frecvente de discriminare, prevenirea și raportarea acestora, precum și rolul instituțiilor educaționale în promovarea egalității, evidențiind interesul tinerilor pentru drepturile omului și o societate incluzivă, bazată pe respect și șanse egale.

[VEZI DETALII](#)

Sesiune de informare pentru studenții facultății de drept și științe sociale din Bălți

Peste 50 de studenți au participat la lecția publică „Principiul egalității și situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova”, susținută de membra Consiliului, Carolina Bagrin.

Evenimentul a oferit tinerilor o înțelegere a conceptelor de egalitate și nediscriminare. Participanții, împreună cu formatoarea, au explorat tendințele fenomenului discriminării în Republica Moldova, analizând cazuri din cazuistica Consiliului.

Consolidarea cooperării între Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul General al Poliției în combaterea discriminării și a infracțiunilor motivate de prejudecă

Evenimentul din 17 aprilie 2025 din cadrul platformei de cooperare interinstituțională dintre Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul General al Poliției a reunit reprezentanți ai instituțiilor de aplicare a legii și ai autorităților cu responsabilități în domeniul drepturilor omului.

Atelierul de lucru cu genericul: „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” a abordat aspecte legate de procedurile interne ale instituțiilor de aplicare a legii, competențele și provocările întâmpinate în procesul de examinare, calificare și documentare a cazurilor de instigare la discriminare.

PENTRU DETALII

Calendarul electronic Mai, 2025

17 Mai

Ziua internațională împotriva homofobiei, Transfobiei
și bifobiei